

www.nevo.co.il

ועצה הישראלית לצרכנות (החליפה את איילה מלכה מימון ז"ל) נ' בנק לאומי לישראל בע"מ

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

6 יולי 2026

נק לאומי לישראל בע"מ ואח'

התובעים:

1. המועצה הישראלית לצרכנות (החליפה את איילה מלכה מימון ז"ל)
 2. דניאל חן
 3. אמנון סומך
 4. חיים בנג'ו
- כולם ע"י ב"כ עוה"ד ארנון לנדה

נגד

הנתבעים:

1. בנק לאומי לישראל בע"מ ע"י ב"כ דרור קדם משרד מיתר ליקוורניק גבע לשם טל ושות', עורכי דין
2. הבנק הבינלאומי לישראל בע"מ ע"י ב"כ עוה"ד שרון לובצקי הס משרד עמית, פולק, מטלון ושות', עורכי דין
3. בנק הפועלים בע"מ ע"י ב"כ עוה"ד יואב הירש משרד אגמון ושות' רוזנברג הכהן ושות', עורכי דין

חקיקה שאזכרה:

חוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו-2006: סע' 18, 19, 19, ב, (19)ב, 1, (20)ג, (25)א, 4, (25)ז, (27)א פקודת הבנקאות, 1941
 צו הבנקאות (פירעון מוקדם של הלואה לדיור), תשס"ב-2002
 חוק הבנקאות (שירות ללקוח), תשמ"א-1981: סע' 3 פקודת המזיקין, [נוסח חדש]
 חוק פסיקת ריבית והצמדה, תשכ"א-1961
 תקנות תובענות ייצוגיות, תש"ע-2010: סע' 13, ב, (16) תקנות בתי המשפט (אגרות), תשס"ז-2007

פסק דין

-

מונחת בפניי בקשה לאישור הסדר פשרה לפי סעיפים 18 ו-19 לחוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו-2006 (להלן: "החוק") שעניינה בטענה כי הנתבעים (להלן "הבנקים") פועלים שלא כדין כאשר בעת פירעון מוקדם של הלואה דיור, הם גובים עמלה תפעולית בסך 60 ₪ בגין כל "מסלול" במקום גביית עמלה אחת.

העובדות הצריכות לעניין

1. ביום **6.10.13** הגישו התובעים תביעה כנגד הבנקים ולצידה בקשה לנהלה כייצוגית, במרכזן עמדה הטענה, כי הבנקים גובים שלא כדין מספר עמלות תפעוליות בסך 60 ₪ כל אחת בעת הליך פירעון מוקדם של מסלול הלוואות דויר. נטען, כי כאשר הלוואה נוטל הלוואה בת מספר מסלולים שונים (הלוואה בריבית משתנה, הלוואה בריבית קבוע, הלוואה צמודה לדולר וכדומה), הרי שמדובר ב"מסלולים" של אותה הלוואה אחת לרכישת נכס הדויר, ועל כן הבנקים רשאים לגבות רק עמלה תפעולית אחת בעת פירעון מוקדם בהתאם ל**פקודת הבנקאות** ול**צו הבנקאות (עמלות פירעון מוקדם)**, תשס"ב-2002 (להלן: "**צו הבנקאות**").

יצוין, כי התובעת 1, איילה מלכה מימון ז"ל, אשר בהתאם להחלטת בית המשפט הוחלפה במועצה הישראלית לצרכנות, היא הרלוונטית בתביעה אל מול הבנק הנתבע 1 - בנק לאומי לישראל בע"מ (להלן: "**בנק לאומי**"); התובעים 2 ו-4, דניאל חן וחיים בנג'ו, הם הרלוונטיים בתביעה כנגד הבנק הנתבע 3, בנק הפועלים בע"מ (להלן: "**בנק הפועלים**"); והתובע 3, אמנון סומך, הוא הרלוונטי בתביעה כנגד הבנק הנתבע 2, הבנק הבינלאומי בע"מ (להלן: "**הבנק הבינלאומי**").

2. כל אחד מהבנקים הגיש תשובתו לבקשת האישור (בנק לאומי ביום 4.12.14, הבנק הבינלאומי ביום 5.12.14 ובנק פועלים ביום 4.12.14), אך טענותיהם זהות, ולפיהן:

- א. ההתייחסות לכל ההלוואות כאל הלוואה אחת מאוחדת היא מלאכותית ואינה עומדת במבחן המציאות שכן מדובר בהלוואות בעלות תנאים שונים וכל אחת מהן זוכה מצד הנתבעים להתייחסות כהלוואה נפרדת החל מיום "לידתה" ולאורך כל "חייה".
- ב. הפרשנות שהתובעים נותנים למונח "הלוואה" סותרת את הוראות הדין הרלוונטיות והנחיות בנק ישראל. נטען, כי ההגדרות המופיעות בהוראות הדין הרלוונטיות ובהנחיות בנק ישראל אינן מכירות במונח "מסלולי הצמדה" או כל מונח אחר המאגד הלוואות שונות תחת קורת גג אחת. הלוואה מוגדרת לפי אופי הריבית/בסיס ההצמדה וע"פ תנאיה הייחודיים.

ג.

--- סוף עמוד 2 ---

בעת פירעון מוקדם נדרשים הבנקים להפעיל סט ייחודי ונפרד של פעולות בגין ההלוואה המכונה ע"י התובעים "מסלול" המצדיק את גביית העמלה בגין כל אחד מהם.

ד. בקשת האישור נעדרת עילת תביעה אישית והיא אינה מקיימת את התנאים הייצוגיים הנדרשים. כן נטען, כי הנזקים שנתבעו הינם מוגזמים ומנופחים.

3. לבקשת בית המשפט, הוגשה ביום **11.10.15** עמדת המפקח על הבנקים אשר תמכה בעמדה הפרשנית שהוצגה בבקשת האישור וקבעה כי "**במקרה שבו לקוח מבקש לבצע פירעון מוקדם של הלוואה, גם אם סכום ההלוואה מורכב ממספר מסלולי שערור, הרי שהתאגיד הבנקאי רשאי לגבות בגין פעולת הפירעון המוקדם 'עמלה תפעולית' אחת, אשר לא תעלה על הסכום הקבוע בסעיף 3(1) לצו**".

4. לאור זאת, פנו הצדדים להליך גישור שבסופו, ביום 11.4.18, הגישו הצדדים הסדר פשרה לאישור בית המשפט (המדובר בהסדר פשרה אחד אל מול כל הבנקים הנתבעים). לאור הערות בית המשפט והתנגדות היועמ"ש, הוגש הסדר פשרה מתוקן ביום 23.2.20.

5. ביום 26.5.21 דחה בית המשפט את הסדר הפשרה המתוקן, אך זאת בעיקר נוכח תחולת ההסדרה העתידית על צדדים שלישיים עתידיים, תוך שבית המשפט עמד על חובת הבנקים לגבות עמלת תפעולית אחת.

6. בין לבין, ביום **13.9.21** הורה המפקח על הבנקים במכתב לבנקים שעניינו "**גביית עמלה תפעולית בגין פירעון מוקדם של הלוואה לדויר**" כי "**במקרה שבו לקוח מבקש לבצע פירעון מוקדם של הלוואה, גם אם סכום ההלוואה מורכב ממספר מסלולי שערור, הרי שהתאגיד הבנקאי רשאי לגבות בגין פעולת הפירעון המורדם 'עמלה תפעולית' אחת, אשר לא תעלה על הסכום הקבוע בסעיף 3(1) לצו**".

ציין, כי הטעם לכך הוא שהעמלה התפעולית לא נגזרת מסכום ההלוואה או מהסכום הנפרע במסגרת הפירעון המוקדם, אלא היא סכום קבוע שנועד לממן את הפעולות שהבנק נדרש לבצע לביצוע הפירעון המוקדם. עוד צוין, כי "**ככל שאינכם נוהגים לפעול באופן המתואר בעמדה, הנכם נדרשים לפעול בהתאם לה מעתה ואילך**".

7. יצוין, כי בנק הפועלים הפסיק את הגבייה שבמחלוקת כבר ביום 15.4.19 (ראו הודעת בנק הפועלים מיום 3.3.21). הבנק הבינלאומי הפסיק את הגבייה בעקבות הוראת המפקח, ביום 31.7.21 (ראו סעיף 12.2 להסדר הפשרה). בנק לאומי הפסיק את הגבייה שבמחלוקת החל מיום 7.3.21 (ראו הודעת בנק לאומי מיום 8.4.21).

8.

--- סוף עמוד 3 ---

משנדחה הסדר הפשרה והצדדים לא הגיעו להסכמות, נדרש בית המשפט לבקשת האישור לגופה, ולאחר הגשת סיכומים (מבלי שנחקרו המצהירים), ביום **6.9.22**, קיבל בית המשפט (כב' השופטת נחליאלי חיאט) את בקשת האישור.

בית המשפט אישר ניהול התובענה בעילות של הפרת חוזה, הפרת חובה חקוקה, עשיית עושר ולא במשפט והטעיה לפי [סעיף 3 לחוק הבנקאות \(שירות ללקוח\)](#).

במסגרת החלטתו קבע בית המשפט כדלקמן:

"30. ... במחלוקת שבין הצדדים, ראיתי, כאמור, להעדיף את פרשנות המבקשים והפיקוח על הבנקים - עמדה שמתיישבת עם התכלית של צו הבנקאות ועם מטרות ההסדרה החקיקתית בנושא הפירעון המוקדם של הלוואות לדירור.

...

32. ... לשונו הברורה והפשטה של הצו אינה משתמעת לשני פנים - לטעמי עולה בבירור כי העמלה התפעולית שרשאי הבנק לגבות בגין הפירעון המוקדם 'של הלוואה או חלק ממנה' מוגבל לסכום של 60 ₪.

...

35. ... הבנקים גבו ביתר עמלות תפעוליות בגין פירעון מוקדם של הלוואה לדירור. עצם הגבייה ביתר מהווה הפרה של האמור בסעיף 13(2) [לפקודת הבנקאות](#) ... גביית היתר גם מהווה הפרה של ההוראה הקבועה בסעיף 13(1) לצו הבנקאות עצמו. להפרות אלו יש נפקות של ממש במישור היחסים החוזיים שבין הלקוח ממנו נגבתה עמלה ביתר ובין הבנק, שכן בין הבנק ובין הלקוח יש יחסי 'אמון מיוחדים המטילים על הבנק חובות מוגברות של זהירות ותום-לב'."

9. ביום 10.1.24 נדחתה בקשת רשות ערעור שהגישו הבנקים - [רע"א 8022/22 בנק לאומי לישראל בע"מ נ' איילה מלכה מימון ז"ל](#). בית המשפט העליון קבע בהחלטתו כדלקמן:

"24. ... לשונו של צו הבנקאות איננה מספקת מענה ברור לשאלה אם ה'הלוואה' שפירעונה המוקדם מאפשר גביית עמלה תפעולית היא כזאת שכוללת כמה מסלולי שיערוך, או שכל מסלול שיערוך הוא בגדר הלוואה נפרדת. הגדרתה של ה'הלוואה' בסעיף 1 לצו אינה מבחינה בין שתי האפשרויות, וכל שניתן ללמוד ממנה הוא שמדובר בהלוואה לדירור. בסעיף 13 [לפקודת הבנקאות](#) מופיע ניסוח זהה, שאיננו מבהיר אם הלוואה לדירור עשויה להיות צבר של מסלולי שיערוך, או שכל מסלול הוא כשלעצמו הלוואה.

משאלה פני הדברים, סבורתי כי לשון החקיקה איננה סוגרת את השער בפני הפרשנות המוצעת על ידי הבנקים."

...

26. ... עם זאת, עיון בסביבה החקיקתית מטה את הכף לטובת עמדת המשיבים [התובעים - הערה שלי, ר.ב.]. כפי שיבואר להלן, גם השלב הבא של הניתוח הפרשני שעניינו בתכלית החקיקה, מחזק את המסקנה כי בנוגע לפרשנות צו הבנקאות - ידם של המשיבים על העליונה באופן שמצדיק את המשך בירור ההליך הייצוגי.

...

--- סוף עמוד 4 ---

"31. ... לא מצאתי מקום להתערב בקביעתו שלפיה קיימת אפשרות סבירה לכך שייקבע כי הבנקים הפרו את הוראות סעיף 13(1) לצו הבנקאות; זאת בכך שגבו עמלה תפעולית ביתר במצבים של פירעון מוקדם של הלוואה לדירור, המורכבת ממספר מסלולי שיערוך או שניתנה ללקוח במספר תשלומים. עם זאת, יש לצמצם את עילות התביעה שאושרו במסגרת החלטת האישור, כך שהתובענה הייצוגית תתברר אך בעילה של הפרת חובה חקוקה לפי סעיף 63 [לפקודת הנזיקין](#) [נוסח חדש], ובעילה של הפרת חוזה."

10. לאחר שנדחתה בקשת רשות הערעור ניהלו הצדדים מו"מ ממושך, בסיומו, ועל אף שכל צד עומד על טענותיו ונכון להגן עליהן, הוגשו לאישור בית המשפט שני הסדרי פשרה כדלקמן:

ביום 12.5.25 הוגש הסדר פשרה בתביעה כנגד הנתבעים 2 ו-3, הבנק הבינלאומי ובנק הפועלים;

ביום 24.10.25 הוגש הסדר פשרה בתביעה כנגד נתבע 1, בנק לאומי [וזאת לאחר שכבר הוגש כתב הגנה על ידי בנק לאומי ומשהמ"מ בין הצדדים בעניין בנק לאומי נמשך זמן מה].

מאחר וההסדרים דומים במהותם, אתייחס להסדרים ביחד, תוך התאמות רלוונטיות לכל בנק.

הסדרי הפשרה שבפני

11. הגדרת הקבוצה:

א. הקבוצה כפי שהיא בהסדר הפשרה עם נתבעים 2 ו-3 (הבנק הבינלאומי ובנק הפועלים): "לקוחות הנתבעים אשר ביצעו

החל מיום 6.10.2006 פירעון מוקדם מלא או חלקי של הלוואה ו/או הלוואות לדירור, [שצו הבנקאות \(עמלות פירעון מוקדם\)](#), תשס"ב-2002 חל עליהן [ששמו שונה לצו הבנקאות (פירעון מוקדם של הלוואה לדירור), תשס"ב-2002], וחויבו, בגין כך, בעמלה תפעולה העולה על סך של 60 ₪ או במספר עמלות תפעוליות שסכומן המצטבר עולה על 60 ₪ (בקבוצה לא יכללו לקוחות שפרעו באופן חלקי הלוואה לדירור, ובמועד מאוחר יותר ביצעו פירעון חלקי נוסף או מלא - סעיף 43 להחלטת האישור).

ביחס לבנק הפועלים, תכלול הקבוצה לקוחות שנגבתה מהם עמלה כאמור עד מועד הפסקת הגביה באפריל 2019."

במסגרת הבקשה לאישור הסדר הפשרה, צוין, כי ביחס לבנק הפועלים תכלול הקבוצה לקוחות שנגבתה מהם עמלה כאמור עד מועד הפסקת הגביה באפריל 2019 (כפי שגם מופיע בהגדרת הקבוצה בהסדר הפשרה עצמו), וכי ביחס לבנק

הבינלאומי תכלול הקבוצה לקוחות שנגבתה מהם עמלה כאמור עד ליום 31.7.21, אז חדל הבנק הבינלאומי לגבות יותר מעמלה תפעולית אחת (הגם שהדבר לא נכלל במסגרת הגדרת הקבוצה בהסדר הפשרה עצמו).

ב.

--- סוף עמוד 5 ---

הקבוצה כפי שהיא בהסדר הפשרה עם נתבע 1 (בנק לאומי): "לקוחות הנתבע אשר ביצעו החל מיום 6.10.2006 פירעון מוקדם מלא או חלקי של הלוואה ו/או הלוואות לדיור, שצו הבנקאות (עמלות פירעון מוקדם), התשס"ב-2002 חל עליהן [ששמו שונה לצו הבנקאות (פירעון מוקדם של הלוואה לדיור), תשס"ב-2002], וחויבו, בגין כך, בעמלה תפעולית העולה על סך של 60 ₪ או במספר עמלות תפעוליות שסכומן המצטבר עולה על 60 ₪ (בקבוצה לא יכלול לקוחות שפרעו באופן חלקי הלוואה לדיור, ובמועד מאוחר יותר ביצעו פירעון חלקי נוסף או מלא - סעיף 43 להחלטת האישור). הקבוצה תכלול לקוחות שנגבתה מהם עמלה כאמור עד מועד הפסקת הגביה במרץ 2021."

12. הסדרה עתידית: הבנקים פועלים בהתאם להוראות הרגולטוריות שבהנחיית המפקח על הבנקים מיום 13.9.21 (ואף קודם למועד ההנחיה). הבנקים מתחייבים להמשיך ולמלא את הנחיות המפקח על הבנקים. הובהר בהסדרי הפשרה, כי במקרה בו מתבצע פירעון חלקי של אשראי לדיור ובמועד מאוחר יותר מתבצע פירעון נוסף, חלקי או מלא, זכאי הבנק לגבות פעם נוספת עמלה תפעולית אחת נוספת בגין כל פירעון נוסף.

13. פיצוי לעבר:

א. כל אחד מהבנקים התחייב לפצות את חברי הקבוצה הרלוונטיים בשיעור של 75% מסכומי העמלות התפעוליות שנגבו ביתר בגין פירעון מוקדם סימולטני של אשראי לדיור, דהיינו 75% מכל סכום שנגבה מעבר ל-60 ₪ (או מסכום העמלה התפעולית שנגבתה בפועל (להלן: "סכום הפיצוי").

ב. הסכומים יוחזרו לחברי הקבוצה בצירוף ריבית צמודה והפרשי הצמדה, לפי חוק פסיקת ריבית והצמדה, תשכ"א-1961, שיחושבו מיום הגביה ועד להחזר בפועל.

ג. צוין, כי סכום הפשרה מהווה 75% מתוך הנזק המקסימלי, וזאת בשים לב לכלל טיעוני הצדדים כפי שפורטו.

ד. אופן ההשבה: הבנקים יביצעו השבה פרטנית לכל אחד מחברי הקבוצה כדלקמן:

- חברי קבוצה שבמועד התשלום הינם בעלי חשבון העו"ש ממנו נגבתה העמלה התפעולית והחשבון פעיל [ובבנק לאומי - גם חשבון שיש בו הוראת קבע פעילה עבור אשראי לדיור שנלקח מהבנק וטרם נפרע במלואו] - סכום הפיצוי ישולם ישירות לחשבון העו"ש הנ"ל (גם אם השתנה הרכב הבעלים) [ובבנק הפועלים: לחשבון "הלוואה העיקרית"], ותישלח הודעה לחשבון בה יפורט סכום הפיצוי לו היה זכאי הלקוח בעקבות הסדר הפשרה.
- הוסכם כי התשלום יבוצע בתוך 60 ימים מהמועד הקובע (30 ימים לאחר שפסק הדין המאשר את הסדר הפשרה יתפזר חלוט).

--- סוף עמוד 6 ---

חברי קבוצה שחשבון העו"ש ממנו נגבתה העמלה התפעולית נסגר - בתוך 45 ימים מהמועד הקובע הבנקים ישלחו לחברי קבוצה אלו הודעה בכתב, לפי הכתובת הרשומה במאגרי הבנק (ובבנק הפועלים בהתאם לכתובת "הלוואה העיקרית") במסגרתה יתבקשו חברי קבוצה אלה למסור לבנק בתוך 30 ימים מתאריך המכתב, את פרטי החשבון הבנק העדכני שלהם אליו הם מעוניינים לקבל את סכום הפיצוי.

צוין, כי הבנקים אינם חייבים לערוך בירורים נוספים לגבי הכתובת.

עוד צוין, כי במקרה של מספר בעלים לחשבון די במשלוח הפניה בהתאם לכתובת הרשומה בבנקים.

- חברי קבוצה זו שמסרו פרטים מלאים ומדויקים של חשבון בנק, במועד ובדרך שנקבעו, ישלם להם כל אחד מהבנקים את סכום הפיצוי בתוך 135 ימים מהמועד הקובע.

- הוסכם, כי חברי קבוצה שהיה להם בטרם סגירת החשבון חוב לבנק, לרבות חוב בגין אשראי אחר שאינו האשראי לדיור בגינו הם זכאים להשבה, ו/או שיש להם חוב בחשבון אחר שעדיין מתנהל בבנק הרלוונטי (עם אותו הרכב בעלים) (להלן: "החוב הקיים") - הבנק הרלוונטי יהיה רשאי לנכות מסכום הפיצוי את סכום החוב או את סכום החוב הקיים, וסכום הפיצוי בפועל יעמוד על היתרה, ככל שתהיה.

- סעד לטובת הציבור - סכומי הפיצוי שלא יועברו לחברי הקבוצה שחשבון העו"ש ממנו נגבתה העמלה נסגר, ולא נוכו בגין חוב, יועברו כסעד לטובת הציבור לפי הוראת סעיף 20(ג) לחוק לקרן לפי סעיף 27א לחוק, כאשר התשלום יבוצע תוך 60 ימים מיום קבלת דו"ח המפקח (כפי שיפורט).

ה. הוסכם במסגרת הסדר הפשרה כי כל פניה של חבר קבוצה בנוגע לזכאותו ו/או בכל נושא אחר הקשור ליישום הסדר הפשרה תבוצע באמצעות ב"כ התובעים. ככל שב"כ התובעים לא פתר את נושא הפניה בכוחות עצמו, ירכזו הפניות על ידו ויועברו לבנק הרלוונטי באמצעות באי כוחו עד ל-5 בכל חודש, ולא יאוחר מ-21 יום לפני מועד העברת התשלום לקרן.

14. **מינוי מפקח ליישום ההסדר:** הצדדים ביקשו למנות את ר"ח יהודה אורבך, ששימש בעבר כמפקח פנימי ראשי בבנק אגוד, כסמנכ"ל הבורסה לני"ע, וכמשנה לממונה על הכנסות המדינה במשרד האוצר, והוא בעל ניסיון כבודק בתובענות ייצוגיות - כמפקח על יישום ההסדר (להלן: "המפקח").

הצדדים ביקשו, כי המפקח יוסמך על ידי בית המשפט לבחון את הדו"ח המסכם (כפי שיפורט) שיגיש כל אחד מהבנקים. המפקח יפעל כדלקמן:

א. בתום 145 ימים מהמועד הקובע, ובכפוף להסכם הסודיות שעליו חתם, יועבר למפקח, על ידי באי כוח הבנקים דו"ח הכולל את הנתונים הבאים עבור כל חבר קבוצה (ובבנק הפועלים ביחס ל"לווה עיקרי"): פרטים מלאים - שם מלא ומספר חשבון הלוואה, סכום העמלות שנגבה (במונחי קרן), סכום הפיצוי האישי לו הוא

--- סוף עמוד 7 ---

זכאי (במונחי קרן), סך הפרשי הצמדה וריבית שצורפו לקרן (כנתונים נפרדים), והמועד בו הועבר סכום הפיצוי (ככל שהועבר; ואם לא הועבר - מידע זה יצוין בדו"ח) (להלן: "הדו"ח המסכם").

ב. המפקח יבצע הליך בדיקה בתוך 90 ימים לכל היותר. אם וככל שיידרש יוכל המפקח לפנות לב"כ התובעים כדי שיפנה לבית המשפט לבקשת אורכה להגשת הדו"ח.

ג. בתום הבדיקה יעביר המפקח לב"כ הצדדים דו"ח עם תוצאות בדיקתו ביחס לכל אחד מהבנקים (להלן: "דו"ח המפקח"). כאשר הדו"ח יתייחס ל-4 נתונים בלבד: סכום העמלות הכולל נשוא הבקשה (בנתוני קרן), סכום הפיצוי הכולל שהועבר ללקוחות (במונחי קרן), הסך הכולל של הפרשי הצמדה וריבית ששולם ללקוחות, הסכום שיש להעביר לקרן. הדו"ח לא יכלול נתונים אישיים של לקוחות הבנקים.

ד. היה ותוצאות הבדיקה יראו כי קיימים חברי קבוצה שלא זכו בהתאם להוראות ההסדר (לרבות לעניין חישוב ההצמדה והריבית), יעבירו הבנקים לאותם חברי קבוצה (או לקרן, לפי העניין), את הסכומים החסרים בתוך 60 ימים מקבלת דו"ח המפקח, לאשר שתינתן להם אפשרות תגובה ויתברר כי אכן מדובר בסכומים חסרים שיש להעבירם.

ה. בתוך 30 ימים ממועד השלמת התשלומים יעביר כל אחד מהבנקים לבית המשפט ולב"כ התובעים הודעה בדבר השלמת ההתחייבויות שבהסדר הפשרה, אליה יצורף דו"ח המפקח.

15. **מעשה בית דין, ויתור וסילוק:** עם אישור הסדר הפשרה ובכפוף למילוי התחייבויות הבנקים, יתגבר מעשה בית דין בעניין נשוא ההליך כלפי כל חברי הקבוצה (למעט מי שיפרוש) בגין על העילות והסעדים, כך שלחברי הקבוצה לא תעמוד עוד כל טענה או זכות כלפי הבנקים.

16. **גמול ושכ"ט:**

א. **שיעור הגמול ושכ"ט** - הצדדים ביקשו כי בית המשפט יאשר תשלום גמול לתובעים בשיעור של 1% מסכום הפיצוי הכולל שיוחזר לחברי הקבוצה (לרבות בדרך של תשלום לקרן), ושכ"ט לבא כוח הקבוצה בסכום כולל שיעמוד על 24% מסכום הפיצוי הכולל, ובתוספת מע"מ.

הצדדים הבהירו, כי כל אחד מהבנקים אחראי כלפי התובעים ובא כוחם עבור חלקו בלבד, בהתאם לסכום הפיצוי הכולל שיוחזר על ידו.

ב. בכל הנוגע להסדר הפשרה עם נתבע 1 - הומלץ על תשלום גמול בסך של 25,500 ₪ למועצה הישראלית לצרכנות, זאת בנוסף לגמול בשיעור 1% ליורשי התובעת המקורית, הגב' מימון ז"ל.

ג. **מועד תשלום שכ"ט** -

(1) **תשלום ראשון** - הוסכם, כי בתוך 30 ימים מהמועד הקובע ישולם לב"כ התובעים שכ"ט כדלקמן:

--- סוף עמוד 8 ---

על ידי הבנק הבינלאומי סך של 160,000 ₪, בתוספת מע"מ;

• על ידי בנק הפועלים סך של 280,000 ₪, בתוספת מע"מ;

• ע"י בנק לאומי סך של 160,000 ₪, בתוספת מע"מ;

צוין, כי סכומים אלו משקפים 20% מסכום הגבייה העודפת (במונחי קרן) לפי תצהיר הבנקים בהסכם הפשרה הראשון.

[יצוין, כי עיון בהסכם הפשרה הראשון שהוגש ביום 11.4.18, ובו הצהירו נציגי הבנקים, מלמד על סכומי גביית היתר כדלקמן:

תצהיר מטעם **בנק הפועלים** - גביית יתר בסך של 2,877,420 ₪ בגין התקופה שבין שנת 2007 לבין שנת 2013;

תצהיר מטעם **הבנק הבינלאומי** - גביית יתר בסך של 788,997 ₪ בגין התקופה שבין שנת 2007 לבין חודש נובמבר 2016;

תצהיר מטעם **בנק לאומי** - גביית יתר בסך של 861,300 ₪ בגין התקופה שמיום 1.10.06 ועד ליום 30.9.15].

הוסכם, כי סכומים אלו יישאו הפרשי הצמדה בהתאם ל**חוק פסיקת ריבית והצמדה**, תשכ"א-1961 מיום אישור הסדר הפשרה ועד התשלום בפועל.

(2) יתרת התשלום - הוסכם, כי יתרת תשלום שכה"ט תועבר לב"כ התובעים, בצירוף הפרשי הצמדה, בהתאם לחוק פסיקת ריבית והצמדה, תשכ"א-1961, מיום אישור הסדר זה ועד ליום התשלום בפועל - בתוך 45 ימים ממועד הגשת דו"ח המפקח.

ד. מועד תשלום הגמול - הצדדים הסכימו, כי הגמול ישולם בתוך 45 ימים ממועד הגשת דו"ח המפקח, וכי התשלום יישא הפרשי הצמדה בהתאם לחוק פסיקת ריבית והצמדה, תשכ"א-1961 מיום אישור הסדר הפשרה ועד מועד התשלום בפועל.

17. צוין, כי סכומי הגמול ושכה"ט מהווים ביחד 25% מסכום הפשרה, בתואם לפסיקה, וכי הם סבירים נוכח מורכבות ההליך, הטרחה של ב"כ התובעים והסיכונים שנטל על עצמו, וכן נוכח החשיבות הציבורית של הסוגיה שבבסיס התובענה. כמו גם ניהול המו"מ שהוביל לתוצאה מטיבה לחברי הקבוצה.

18. הצדדים סבורים כי הסדר הפשרה הוגן, סביר וראוי בנסיבות העניין, וכי הוא מאזן כראוי את הסיכויים והסיכונים שבהמשך ניהול ההליך, כאשר לעמדת התובעים קיימים תנאים לקבלת התביעה הייצוגית, ולעומת זאת, לעמדת הבנקים, קיימים טיעונים אשר יכולים להוביל לדחיית התובענה הייצוגית, חרף העובדה כי בקשת האישור התקבלה וחרף הוראות המפקח על הבנקים. גם ככל שהתביעה תתקבל, סבורים הבנקים כי טענותיהן יכולות להשפיע על גובה החשיפה שלהם בהליך. הצדדים עמדו על יתרונות הסדר הפשרה לחברי הקבוצה כדלקמן: פיצוי ישיר לכלל חברי הקבוצה, באופן יחסי שווה לכלל חברי הקבוצה, ומבלי שיש צורך בהמשך ניהול ההליך ויתכן

--- סוף עמוד 9 ---

אף הליכי ערעור. עוד נטען, כי שיעור מקדם הפשרה הוא גבוה באופן יחסי והושג לאחר מו"מ ארוך.

19. פטור מאגרה: הצדדים ביקשו כי בית המשפט יפטור את הבנקים מתשלום חלקה השני של האגרה, נוכח מאמצי הצדדים לסיים ההליך בהסכמה והמשאבים הרבים שהושקעו בכך.

20. אי מינוי בודק: הצדדים ביקשו כי בית המשפט יאשר את הסדר הפשרה מבלי להורות על מינוי בודק לפי סעיף 19(ב)(1) לחוק משמדובר בהסדר פשוט להבנה ויישום ולא נדרשת מומחיות מקצועית כדי לבדוק את סבירותו. עוד צוין, כי הצדדים מינו מפקח מקצועי על יישום ההסדר ובנסיבות אלו מינוי בודק יסרב לויטיל הוצאות נוספות על הצדדים.

21. בהתאם להוראות החוק פורסם הסדר הפשרה להתנגדויות הציבור ועמדת היועמ"ש.

התנגדות היועמ"ש ועמדת הצדדים

22. ביום **29.9.25** הוגשה התנגדות להסדר הפשרה עם נתבעים 2 ו-3 על ידי הגורמים הרלבנטיים ביועמ"ש כדלקמן:

א. שיעור ההשבה: נטען, כי נוכח הסיכויים הגבוהים של התובענה להתקבל, משבקשת האישור התקבלה ומשעמדת המאסדר עולה בקנה אחד עם העמדה של התובעים - הרי ששיעור ההשבה המוצע אין בו ד', ולא ברורה ההצדקה להשבה חלקית בלבד.

בהקשר זה צוין, כי לא מדובר בפיצוי מתוך "חזק מקסימלי" כפי שטענו הצדדים, אלא בהשבת סכום שנגבה שלא כדין במסגרת תובענה ייצוגית שאושרה לניהול.

לעמדת הבנקים (כפי שהובאה בתגובתם לעמדת היועמ"ש מיום 15.12.25), שיעור השבה של 75% הינו גבוה ומיטיב עם חברי הקבוצה, והושג לאחר מו"מ ארוך. שיעור זה מאזן כראוי בין הסיכויים והסיכונים שבניהול התובענה, וחרף קבלת בקשת האישור ועמדת המאסדר, סבורים הבנקים, כי לגבי תקופת העבר יש להם טענות חזקות במידה וידרשו לנהל את ההליך, כגון הטענה לפיה במועדים הרלוונטיים הגבייה של מספר עמלות נעשתה כדין, וכן כי מכתב המפקח על הבנקים קובע אופן התנהלות מעתה והלאה. הבנקים ציינו, כי בעניין אופטיקה הלפרין [רע"א 1394/24 אופטיקה הלפרין בע"מ נ' כוכב זיס (24.4.25)] אליו התייחס עמדת היועמ"שית, נקבע שיעור השבה בשיעור נמוך בהרבה של 57%.

ב. נתוני גביית היתר: נטען, כי לא הוצגו נתונים ברורים ומעודכנים של גביית היתר של הבנקים, וכי הנתונים היחידים שהוצגו הם כאלה משנת 2018 (תצהירים שצורפו להסדר הפשרה הראשון) ומתייחסים לתקופה חלקית בלבד.

--- סוף עמוד 10 ---

בהקשר זה השיבו הבנקים, כי כלל הנתונים יועברו למפקח על יישום ההסדר והנתונים יועברו לביהמ"ש 30 ימים לאחר מועד השלמת ההשבה, אך ציינו כי ככל שבית המשפט יראה בכך צורך יעבירו אליו הבנקים את נתוני הגבייה העודפת.

התובעים ציינו, כי למעשה הנתונים מצויים בתיק בית המשפט ואף בידי היועמ"שית, כאשר להסדר הפשרה הראשון צורפו תצהירים של נציגי הבנקים הכוללים את הסכומים, ומהם ניתן לגזור את הסכומים הנדרשים גם לתקופות החסרות. על פי תחשיב התובעים המפורט בתגובתם לעמדת היועמ"שית מיום 15.12.25 סכום הגבייה העודפת של שני הבנקים, בהתבסס על נתוני העבר, הינו 6,190,248 ₪, ו-75% מסכום זה הינו 4,642,686 ₪.

ג. אופן ההשבה:

- לעמדת היועמ"שית, מועדי ההשבה הקבועים בהסדר הפשרה ארוכים ואינם מוצדקים כאשר מדובר בהליך שנמשך מעל ל-10 שנים.
- בהקשר זה, עמדה היועמ"שית על חוסר ההלימה בין המועדים הארוכים לביצוע התחייבויות הבנקים לבין המועדים הקצרים ביחס לדרישות מחברי הקבוצה ו/או לתשלום שכה"ט.

בעניינים אלו, סבורים **הבנקים**, כי 30 ימים לקבלת מענה מחברי הקבוצה שחשבונו נסגר הינו זמן סביר, לעומת זאת, הבנקים נדרשים לשלוח הודעות ולהעביר כספים לחשבונות רבים באופן שמצריך אצלו זמן רב יותר ליישום ההסדר. הבנקים הבהירו כי אין להם התנגדות להאריך את המועד לחברי הקבוצה למתן הודעה עם פרטי חשבון ל-60 ימים.

בהתייחס לחברי הקבוצה שהחשבונו ממנו נגבו עמלות ביתר, סגור -

- לעמדת היועמ"שית, אין להגביל את הפניה רק לכתובת המתועדת בבנק של בעל החשבון הראשון (ללא אפשרות טלפונית, ואפילו אם יש לחשבון יותר מבעלים אחד כך שיש בחשבון מספר כתובות).
- ביחס למי שהמכתבים שיישלו יחזרו כי הכתובת אינה מעודכנת - לעמדת היועמ"שית, יש לחייב את הבנקים לברר פרטים עדכניים כמצוות **תקנה 13(ב) לתקנות תובענות ייצוגיות**, תש"ע-2010.
- נטען, כי אין להגביל רק לפנייה במכתב כאשר יתכן ולבנקים יש פרטי טלפון של חברי קבוצה אלה.
- בהתייחס לחברי קבוצה שיש להם בנוסף לחשבון שנסגר חשבון נוסף - נטען כי לא ברור מהו שיקול הדעת של הבנק האם לבצע את ההשבה לחשבון הנוסף.
- הוצע לשיקול תשלום לחברי הקבוצה שחשבונו נסגר באמצעות יישומן תשלומים סלולרי ככל שהדבר אפשרי ולא כרוכות בכך עלויות בלתי סבירות.

--- סוף עמוד 11 ---

העברה לקרן לפי **סעיף 27א** לחוק - לעמדת היועמ"שית, בטרם העברת סכומי השבה שיוותרו לקרן, יש לבצע סבב השבה נוסף לחברי הקבוצה המזוהים, והעברה לקרן צריכה להיעשות רק לאחר שייעשה מאמץ סביר לאתר את כל חברי הקבוצה וליידעם במשך תקופה סבירה על האפשרות לקבלת הפיצוי.

לעמדת הבנקים, המנגנון שנקבע בהסדר לביצוע ההשבה נבחן היטב על ידי הגורמים המקצועיים בבנקים, הן מבחינת ההשבה והן מבחינת מועדי ההשבה.

באשר לדרישה היועמ"שית לבצע בדיקת כתובות מגורים מול מרשם האוכלוסין של חברי קבוצה שלא צלחה לגביהם מסירת הודעה, סבורים הבנקים, כי הדבר אינו סביר מבחינת עלויות והכבדה על הבנקים, באופן שהופך את הסדר הפשרה ללא כדאי. כך גם נטען כי גם הדרישה לפנות לחברי קבוצה אלו טלפונית הינה מכבדה ומייקרת את יישום ההסדר.

באשר לשאלת שיקול הדעת של הבנקים בעניין השבת הפיצוי לחשבון אחר של חבר קבוצה, הבהירו הבנקים כי המדובר במצבים בהם קיים חוב לחבר הקבוצה שאז יוכלו לנכות מסכום הפיצוי את סכום החוב, ובהתנגדות היועמ"שית אינה מעלה סיבה מדוע לא לאפשר זאת לבנקים.

לגבי השבה באמצעות שימוש ביישומנים, מסר בנק הפועלים, הבעלים של יישומן "ביט", כי הוא מסכים לבצע השבה באמצעותו, בתנאי שהעברה תיעשה לחברי קבוצה שאינם מנהלים חשבון פעיל בבנק, ורק לאנשים פרטיים. עוד צוין, כי חבר קבוצה שההשבה תבוצע אליו באמצעות "ביט" יקבל במקביל הודעה על קבלת התשלום במסרון ויתבקש לאשר את קבלת הכסף בתוך 3 ימים. בנק הפועלים הציע כי חבר קבוצה שלא יאשר את העברה - סכום הזיכוי המגיע לו יועבר לקרן. עוד צוין, כי חבר קבוצה שלא מנהל חשבון פעיל בבנק הפועלים וגם לא חשבון ב"ביט" יפוצה בהתאם למנגנון הקבוע בהסכם. הודגש, כי תשלום באמצעות ביט אינו רלוונטי לבנק הבינלאומי.

אשר להצעה לבצע סבב השבה נוסף, סבורים הבנקים כי לאחר שמוצו ניסיונות איתור של חברי הקבוצה שחשבונו נסגר, נכון יותר להעביר את הכספים שיוותרו לקרן, הן נוכח העלות הכרוכה מבחינת הבנקים בעריכת סבב נוסף והן נוכח סכומי ההשבה הנוספים שכנראה יעמדו על שקלים בודדים, והן מהטעם שהדבר ייקח זמן נוסף.

ד. גמול ושכ"ט:

- היועמ"שית עמדה על הצורך להצהיר מהו סכום הגבייה שביתר שיוחזר לשם הקביעה האם הגמול ושכה"ט ראויים.
- נטען, כי אין במקרה דנן סיבה לפסיקת גמול ושכ"ט בשיעורים המרביים, תוך שנעשתה הפנייה לעניין אופטיקה הלפרין שם הופחתו שיעורי הגמול ושכה"ט בנסיבות דומות. צוין, כי ככל שיופחת שכה"ט יש להעביר את הסכום לטובת הגדלת הפיצוי לקבוצה.

--- סוף עמוד 12 ---

- עוד נטען, כי יש להורות על תשלום שכה"ט בפעילות כן שחלק משמעותי משכה"ט יותנה בביצוע מלא של הסדר הפרשה.
- בנוסף, עמדה היועמ"שית על כך שיש להביא בחשבון כי במסגרת ההחלטה המאשרת את בקשת האישור כבר נפסק שכה"ט בסך של 75,000 ₪, ויש לכלול סכום זה במסגרת תקרת הגמול ושכה"ט.

לעמדת הבנקים, סכומי הגמול ושכה"ט המומלצים הוגנים בנסיבות העניין, אך הם מתירים את ההחלטה לשיקול דעת בית המשפט. עוד נטען כי המועדים לתשלום הגמול ושכה"ט סבירים.

לעמדת התובעים, נוכח סכומי הגבייה העודפת, כפי שפירוט בתגובתם, ומפורטים לעיל, הרי שהסכומים שהתבקשו הינם סבירים וראויים נוכח השקעת התובעים ובאי כוחם, ותואמים את הפסיקה. נטען כי אין כל הצדקה להפחתת הסכומים. עוד נטען, כי במקרה דנן אין להפחית את שכה"ט שנפסק במסגרת בקשת האישור (75,000 ₪) משהדבר לא צוין בהחלטת האישור.

ה. פטור מאגרה: לעמדת היועמ"ש מאחר ומדובר בהליך משנת 2013 הרי שהוא פטור מתשלום אגרה נוכח הוראות תקנות בתי המשפט (אגרות), תשע"ז-2017 הקובעות האגרות לא יחולו על בקשה לאישור ועל תובענה ייצוגית שהיו תלויות ועומדות ביום תחילת התקנות.

23. ביום **15.4.26** הוגשה התנגדות היועמ"ש להסדר הפרשה עם נתבע 1, כאשר עיקר ההתנגדות זהה להתנגדות להסדר הפרשה עם נתבעים 2 ו-3 (כפי שגם מציינת היועמ"שית בהתנגדותה).

מעבר לכך, הוסיפה והתנגדה היועמ"שית לתשלום גמול נוסף בסך 25,500 ₪ למועצה הישראלית לצרכנות, וזאת בנוסף לגמול בשיעור 1% ליורשי התובעת 1 המקורית, הגב' מימון ז"ל, כאשר נטען, כי חלוקת הגמול בין התובעת 1, המועצה הישראלית לצרכנות, לבין יורשי התובעת 1 המקורית, אינה יכולה להצדיק חריגה מאחוזי הגמול ושכה"ט המרביים שנפסקו בפסיקה.

24. המועצה הישראלית לצרכנות, ציינה בתגובתה מיום 24.5.26, כדלקמן:

- א. בהתייחס לתוספת גמול מיוחד בסך של 25,500 ₪ - צוין, כי אלמלא הייתה המועצה מצטרפת להליך, לא היו מקבלים חברי הקבוצה דבר בהיעדר תובע מייצג, כאשר נעשה ניסיון לאתר תובע ללא הצלחה. נטען, כי הושקעו על ידה שעות עבודה רבות לשם הצטרפותה להליך. מכאן, בנסיבות העניין החריגות יש הצדקה לתוספת הגמול המיוחדת.
- ב. בהתייחס למקדמת שכה"ט ציינה המועצה, כי לפי הסדר הפרשה הראשון גובה הגבייה שביתר לתקופה שמיום 1.10.2026 ועד ליום 30.9.2015 עמד על סך של 861,300 ₪.

--- סוף עמוד 13 ---

המועצה ערכה תחשיב בהתבסס על נתוני העבר, כמפורט בתגובה, וציינה כי לפיו גובה הגבייה שבמחלוקת הינה בסך של 1,387,650 ₪, ומכאן שסכום ההשבה לפי המקדם שנקבע בשיעור של 75% הוא 1,040,737 ₪. לאור נתונים אלו, הסכום המבוקש כמקדמה על חשבון שכה"ט הינה ראוי, ומהווה כ-16% מסכום הגבייה שביתר.

25. בנק לאומי ציין בתגובתו מיום 31.5.26, כי הוא מצטרף להערות בנק הפועלים והבנק הבינלאומי להתנגדות היועמ"ש, כפי שפורט לעיל, וכן הוסיף התייחסות כדלקמן:

- א. הגם שעמדת היועמ"שית נשקלת במכלול השיקולים אותם שוקל בית המשפט בעת בחינת בקשה לאישור הסדר פשרה, הרי שלא מדובר בשיקול מכריע.

בהתייחס בנק לאומי לסיכויי התביעה (ומכאן לשיעור ההשבה) - עמד בנק לאומי על כך שבעניינו, היה ויידרש לנהל את ההליך, הרי שאין תובע אמיתי. גם בהתייחס לכך שבקשת האישור אושרה, ביקש הבנק להפנות לאמור בהחלטת בית המשפט העליון בבר"ע, אשר על אף שנדחתה, ציין בית המשפט למעשה, כי הנימוק עליו הושתתה החלטת האישור היה שגוי (סעיף 23 לפסק הדין), וכן ציין כי ההליך מצוי בשלב מקדמי וקביעותיו של בית המשפט שקיבל את בקשת האישור להפרה של צו הבנקאות הן לכאוריות. כך גם צמצם בית המשפט העליון את העילות. בנסיבות אלו, סבור בנק לאומי, יש כדי להשליך על סיכויי התובענה.

נטען, כי שיעור של 75% השבה הוא שיעור גבוה.

- ב. בהתייחס למנגנון ההשבה ציין בנק לאומי שההסדר עימו מוסיף על ההסדר עם נתבעים 2 ו-3 וכולל גם אפשרות של השבה ישירה ללקוחות המנהלים חשבון בבנק אחר, אם יש בו הוראת קבע פעילה עבור אשראי לדיון שנלקח מבנק לאומי.

- ג. בהתייחס לפנייה למרשם האוכלוסין לגבי מי שאין לו חשבון פתוח והמכתבים הממוענים אליהם יחזרו - לעמדת בנק לאומי, תקנה 13(ב) לתקנות תובענות ייצוגיות מתווה דרך פניה אפשרית אך לא דרך בלעדית ומחייבת. בנק לאומי הפנה להליכים בהם אומץ מנגנון דומה ונדחתה עמדת היועמ"ש בהקשר זה [ת"צ 27496-06-15 סלע - שיכון, ייזום וניהול נדל"ן בע"מ נ' בנק דיסקונט בע"מ (1.11.18); ת"צ 57404-11-16 ברנובייט בע"מ נ' בנק לאומי לישראל בע"מ (27.2.25)].

ד. באשר להצעה לפנות לחברי הקבוצה הזכאים להחזר באופן טלפוני או באמצעות אפליקציה סולרית - לעמדת בנק לאומי יש בכך קשיים של אבטחת מידע. נטען כי בנק לאומי אינו נוהג להעביר תשלומים בדרכים אלו, ואפליקציית "ביט" אינה בבעלותו. עוד נטען, כי בנקים אינם נוהגים לאפשר ללקוחותיהם להזדהות באמצעות מספר טלפון נייד, אלא באמצעות שם משתמש וסיסמה ייעודית לצורך כניסה לחשבון.

26. ביום 14.6.26 נערך בפניי דיון לבחינת הסדרי הפשרה ועמדת היועמ"שית.

דיון והכרעה

27.

--- סוף עמוד 14 ---

על פי [חוק תובענות ייצוגיות](#), הסדר פשרה בתובענה ייצוגית חייב לקבל את אישור בית המשפט נוכח החשש לבעיית הנציג המובנית הקיימת במסגרת תובענה ייצוגית. [סעיפים 18 ו-19](#) לחוק קובעים את המנגנון לבחינת הסדר הפשרה על ידי בית המשפט, ולפיו על בית המשפט לבחון את ההסדר באופן מעמיק ויסודי, עד שיגיע למסקנה כי ההסדר ראוי, הוגן וסביר, בהתחשב בעניינם של חברי הקבוצה. בהקשר זה נקבע, כי: "... פשרה היא פרי של איזונים וויתורים הדדיים. מצד אחד, היא מבטיחה סעד מהיר וודאי ומביאה לחיסכון בזמן ועלויות. מאידך גיסא, אין היא משקפת את התועלת המרבית או המיטבית ביותר בעבור חברי הקבוצה" [ראו [רע"א 2957/17 סופרגז חברה ישראלית להפצת גז נ' יעל שוורצמן](#) (17.3.24) (להלן: "עניין סופרגז"); ראו גם [ע"א 2398/22 שולץ נ' הוט מובייל בע"מ](#) (30.11.22)].

28. בענייננו, בבחינת מכלול השיקולים, הסיכונים והסיכויים שבהמשך ניהול ההליך אני סבורה כי הסדר הפשרה, הוא "ראוי, הוגן וסביר" כנדרש [בסעיף 19](#) לחוק, כאשר ההסדר מאזן בין האינטרסים השונים בהתחשב במחלוקת הקיימת בנוגע לסוגיה המשפטית במועדים הרלוונטיים, כאשר הבנקים כולם שינו התנהגותם ונוהגים כיום בהתאם להנחיית המפקח על הבנקים (ואף קודם לכן בעקבות הגשת בקשת האישור), וכאשר ניתן פיצוי בשיעור גבוה לחברי הקבוצה. כמו כן, אני סבורה, כי סיום ההליך בהסדר פשרה הוא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת בנסיבות העניין ומצאתי לאשרו.

29. **הגדרת הקבוצה:** הנני מאשרת את הגדרת הקבוצה כפי שמנוסחת בהסדרי הפשרה, כאשר כפי שהוסכם, התקופה הרלוונטית הינה עד למועד חדילת גביית העמלות ביתר, כל בנק בהתאם למועד הרלוונטי לו, כמפורט.

30. **שיעור הפיצוי לעבר:** על אף שאין מדובר בהשבה בשיעור של 100%, כפי שטענה היוע"מ שית כי יש להורות, ראיתי לנכון לאשר ההשבה לחברי הקבוצה בשיעור של 75% מהגבייה ביתר, היינו 75% מסכומי העמלות שנגבו מעבר לסך של 60 ₪ אותו רשאי הבנק לגבות בגין פירעון מוקדם של הלוואה, ללא קשר למסלולי הלוואה השונים. השבה זו הינה ראויה בנסיבות העניין, נוכח העובדה כי גם לאחר קבלת בקשת האישור ועמדת המאסדר אשר הורתה לבנקים לגבות עמלה אחת, נותרה מחלוקת משפטית באשר לחוקיות הגביה במועדים הרלוונטיים עובר להנחיית המפקח על הבנקים, שמא ניתן היה לפרש את ההוראה בתואם לפרשנות שניתנה על ידי הבנקים.

בנסיבות אלו שיעור השבה של 75% משקף את האיזון בין הסיכויים והסיכונים של כל צד בהמשך ניהול ההליך, כאשר הבנקים עמדו על כך שבזמן אמת פעלו על פי הבנה, כי מדובר בהלוואות נפרדות, כאשר כל הלוואה דרשה פעולות נפרדות בעת פירעון מוקדם ועל כן נגבתה עמלה נפרדת, ותוך שעמדו על כך שגם בית המשפט העליון ציין, כי פרשנות זו אפשרית נוכח לשון הוראות הצו. בית המשפט העליון ציין מחד, כי הפרשנות הלשונית של הצו אינה ברורה

--- סוף עמוד 15 ---

כפי שסבר בית המשפט במסגרת החלטתו בבקשת האישור, ואולם מאידך קבע כי תכלית החקיקה מטה את הכף לפרשנות התובעים, בוודאי באופן המצדיק את המשך ניהול ההליך. בהתאם, צומצמו עילות התביעה לעילה של הפרת חובה חקוקה והפרת חוזה (תוך דחיית עילת עשיית עושר ולא במשפט ועילת ההטעיה לפי [סעיף 3](#) לחוק הבנקאות). יש בכל אלה כדי להשליך על הסיכויים והסיכונים שיש לכל צד בהמשך ניהול ההליך. בהינתן האמור, הגעתי לכלל מסקנה כי שיעור ההשבה שהועמד על 75% מסכום גביית היתר משקף נכונה את הסיכויים והסיכונים של כל צד בהליך הנדון.

בנוסף, אין להתעלם מהסכמת הצדדים כי לסכום ההשבה יתווספו הפרשי ריבית והצמדה לפי [חוק פסיקת ריבית והצמדה](#), תשכ"א-1961 מיום הגביה ועד להחזר בפועל.

31. **מנגנון ומועדי ההשבה:**

א. **חברי קבוצה בעלי חשבון רלוונטי פתוח ופעיל במועד ההשבה** - כפי שפורט לעיל חברי הקבוצה שבעת התשלום הינם בעלי חשבון העו"ש ממנו נגבתה העמלה התפעולית והחשבון פתוח (ובבנק לאומי גם מי שיש - שהם בעלי חשבון שיש בו

הוראת קבע פעילה עבור אשראי לדיון שנלקח מהבנק וטרם נפרע במלואו) - יקבלו השבה ישירה על דרך של זיכוי לחשבון הבנק וזאת בתוך 60 ימים מהמועד הקובע.

פרק זמן זה דרוש לבנקים כדי להשלים את עבודת האיתור והזיכוי ובכל מקרה לסכומי ההשבה יתווספו הפרשי הצמדה וריבית מיום הגבייה ועד לתשלום בפועל.

ב. **בהתייחס לחברי הקבוצה שהחשבון ממנו נגבתה העמלה התפעולית נסגר** - הגם הערות היועמ"שית כפי שפורטו לעיל, מצאתי לאשר הסכמות הצדדים בהקשר זה, מבלי לחייב ביצוע בדיקה נוספת של הכתובת או פנייה טלפונית נוכח טענת הבנקים באשר לעלויות הכרוכות בכך. אשר להפניית הגורמים המקצועיים להוראות **תקנה 13(ב) לתקנות תובענות ייצוגיות**, תש"ע-2010 באשר לאפשרות איתור חבר קבוצה על דרך של בדיקה במרשם האוכלוסין, הרי שאין מדובר בחובה אלא אפשרות לדרך פעולה, ולא מצאתי לחייב את הבנקים בביצוע בדיקה כאמור, לאור סכום ההשבה שאינו גבוהה אל מול עלויות האיתור בדרך זו.

ג. **השבה לחברי קבוצה שחשבונו נסגר באמצעות יישומונים** - היועמ"שית הציעה לשקול ביצוע ההשבה לחברי הקבוצה הנ"ל באמצעות יישומונים בתשלום סלולרי.

בנק הפועלים הסכים לבצע השבה כאמור באמצעות יישומון "ביט", לחברי הקבוצה שחשבונו נסגר בלבד, ושהינם אנשים פרטיים בלבד, כאשר חבר קבוצה שההשבה תבוצע אליו בדרך זו יקבל במקביל הודעה על קבלת התשלום במסרון ויתבקש לאשר את קבלת הכסף בתוך 3 ימים, ככל שלא יאשר קבלת הסכום - יועבר סכום הפיצוי המגיע לו לקרן. הסכמה זו ראיתי לנכון לאשר.

לצד האמור, חבר קבוצה שלא מנהל חשבון פעיל בבנק הפועלים וגם לא חשבון ב"ביט" יפוצה בהתאם למנגנון "הרגיל" הקבוע בהסכם.

--- סוף עמוד 16 ---

בהתייחס לבנק לאומי והבנק הבינלאומי, הרי שמאחר ואין הם מפעילים יישומונים דומים אין באפשרותם לבצע השבה בדרך זו, כאשר נטען שהקושי נובע מטעמי אבטחת מידע, ולגבי בנקים אלו ההשבה תיעשה כפי שהוסכם בין הצדדים.

ד. **העברה יתרת פיצוי לקרן לפי סעיף 27א לחוק** - בהתייחס לקבוצה הנ"ל של חברי קבוצה שהחשבון ממנו נגבתה העמלה נסגר הסכימו הצדדים כי סכומי ההשבה של חברי קבוצה שלא יאותרו יועברו לקרן לפי **סעיף 27א לחוק**. היועמ"שית סברה כי בטרם העברה לקרן יש לבצע סבב השבה נוסף ללקוחות שאותרו ובכך להגדיל את שיעור ההשבה. ואולם, נוכח העלויות הכרוכות בביצוע סבב השבה נוסף כפי שעמדו על כך הבנקים גם בדיון שנערך בפניי, מצאתי לנכון לאשר את ביצוע העברת יתרת הפיצוי לגבי חברי קבוצה שלא יאותרו לקרן לפי **סעיף 27א לחוק**.

העברה לקרן תיעשה בהתאם להסכמת הצדדים תוך 60 ימים מיום קבלת דו"ח המפקח.

32. **שקיפות נתוני הגבייה העודפת ומינוי המפקח ליישום הסדרי הפשרה** - היועמ"שית עמדה על כך שלא עומדים בעת הזו הנתונים המעודכנים לגבי היקף הגבייה שנעשתה ביתר. נוכח העובדה שהנתונים מצויים כולם בידי הבנקים ונוכח מינוי המפקח שיבדוק את מלוא הנתונים ויבחן האם נעשתה השבה מלאה כפי שנדרש, לא מצאתי בעת הזו לדרוש העברת נתונים מעודכנים בטרם תחילת ביצוע ההסדר.

אני מאשרת את מינוי המפקח המוצע אשר הינו בעל ניסיון רלוונטי לפיקוח על יישום הסדר הפשרה.

המפקח, אשר מונה כבעל תפקיד לבחינת יישום ההסדר, יפעל כפי שהוסכם בין הצדדים בהסדר הפשרה.

33. **מינוי בודק:** הצדדים ביקשו לאשר את ההסדר ללא מינוי בודק. **סעיף 19(ב)(1) לחוק קובע**, כי בטרם אישור הסדר פשרה על בית המשפט למנות בודק, אלא אם הוא סבור כי חוות דעת שכזו אינה נדרשת. בענייננו כפי ביקשו הצדדים אני סבורה כי אין צורך במינוי בודק, כאשר סכום הפיצוי נקבע לאחר הליך גישור ממושך ותוך בחינת השיקולים והאיזונים הנדרשים, ויישום ההסדר מפקח על ידי מפקח חיצוני עליו הסכימו הצדדים.

34. **גמול ושכ"ט:** בפתח הדברים יצוין, כי מצאתי לנכון לאשר את המסגרת שעליה הסכימו הצדדים ולפיה שיעור הגמול לתובעים יעמוד על 1% מסכום ההשבה לחברי הקבוצה בתביעת כל אחד מהם לרבות בדרך של תשלום לקרן, ושיעור שכה"ט יעמוד על 24% משיעור ההשבה.

שיעורים אלו עולים בקנה אחד עם הפסיקה הרלוונטית כקביעת שכ"ט וגמול מקסימליים (ראו עניין סופרגז שם קבע בית המשפט, בתמצית, כי התקרה המקסימלית של הגמול ושכר הטרחה יחדיו הינה 25%), וראויים במקרה זה נוכח חשיבות הסוגייה שנבחנה, נוכח המשאבים הרבים שהושקעו בניהול ההליך והגישור, ונוכח התועלת שקמה בסופו של דבר לחברי הקבוצה, הן בהסדרה והוצאת הנחיית המפקח על הבנקים בעקבות הגשת בקשת האישור, והן בשיעור ההשבה שנקבע.

--- סוף עמוד 17 ---

יחד עם זאת, מסגרת זו הינה בכפוף להסתייגויות כמפורט להלן:

א. **גמול** - בכל הנוגע להסדר הפשרה עם נתבע 1 - **בנק לאומי לישראל בע"מ** - ישולם תשלום גמול מיוחד בסך של 25,500 ₪ למועצה הישראלית לצרכנות, אשר החליפה את התובעת המקורית שהלכה לעולמה, וזאת בנוסף לגמול בשיעור 1% ליורשי התובעת 1 המקורית, הגב' מימון ז"ל. הגמול בסך של 25,500 ₪ אשר ישולם למועצה הישראלית לצרכנות יופחת מסכום שכה"ט אשר ישולם לב"כ התובעים במסגרת ההסדר אל מול בנק לאומי, והכל על מנת לעמוד במסגרת התקרה המקסימלית של פסיקת גמול ושכה"ט בשיעור כולל של 25% כפי שנקבעה בעניין סופרגז.

הגמול לתובעים ישולם בתוך 45 ימים ממועד הגשת דו"ח המפקח, והסכום יישא הפרשי הצמדה בהתאם לחוק פסיקת ריבית והצמדה, תשכ"א-1961 מיום אישור הסדר הפשרה ועד התשלום בפועל, כפי שהסכימו הצדדים.

ב. **שכ"ט** - כאמור, אני מאשרת תשלום שכ"ט לבאי כוח הקבוצה בשיעור של 24% מסכום ההשבה הכולל, ובתוספת מע"מ, למעט **בעניין מול בנק לאומי** כפי שפורט לעיל, שבענייני יקוזז משיעור שכה"ט המגיע לב"כ התובעים מבנק לאומי סך הגמול אשר ישולם למועצה הישראלית לצרכנות, כמפורט לעיל.

כמו כן, שכה"ט שישולם לתובעים במסגרת ההחלטה המאשרת את בקשת האישור בסך של 75,000 ₪ - יופחת אף הוא משיעור שכה"ט הכולל מאחר ושיעור שכה"ט והגמול יחדיו אינו יכול לעלות על 25% מסכום הפיצוי (ראו עניין סופרגז, כמפורט לעיל).

מועדי התשלום - התשלום הראשון, בסך של 600,000 ₪ (בתוספת מע"מ), ישולם בתוך 30 ימים מהמועד הקובע וישולם בהתאם לחלוקה הבאה:

- הבנק הבינלאומי ישלם סך של 160,000 ₪, בתוספת מע"מ;
- בנק הפועלים ישלם סך של 280,000 ₪, בתוספת מע"מ;
- בנק לאומי סך ישלם של 160,000 ₪, בתוספת מע"מ;

על פי הערכת הצדדים סכומים אלו משקפים כ-20% מסכום הגבייה העודפת (במונחי קרן) וזאת בתואם לתצהיר הבנקים, אשר תמך בהסכם הפשרה הראשון, ולפיה סכום ההשבה הכולל מגיע לסך של כ-4.5 מיליון ₪, ובהתאם לשיעור השבה של 75% על פי הסדר זה עומד שיעור ההשבה המוערך על סך של כ-3.39 מיליון ₪.

הוסכם, כי סכומים אלו יישאו הפרשי הצמדה בהתאם לחוק פסיקת ריבית והצמדה, תשכ"א-1961 מיום אישור הסדר הפשרה ועד התשלום בפועל.

ערה אנכי לעובדה, כי ב"כ התובעים יקבל תשלום מהותי במסגרת התשלום הראשון של שכר טרחתו ואולם, המדובר בהליך שהתנהל זמן רב, תוך השקעת משאבים רבים לתועלת הקבוצה, ונראה כי שכה"ט הסופי יעלה על סכום זה נוכח הנתונים החלקיים הקיימים עתה באשר לגביית היתר.

--- סוף עמוד 18 ---

יתרת שכה"ט תשולם, בצירוף הפרשי הצמדה, בהתאם לחוק פסיקת ריבית והצמדה, תשכ"א-1961, מיום אישור הסדר זה ועד ליום התשלום בפועל - לאחר קבלת אישור בית המשפט שינתן לאחר הגשת הודעה הבנקים לבית המשפט על השלמת ביצוע ההתחייבויות על פי הסדרי הפשרה, בצירוף דו"ח המפקח.

35. **פטור מאגרה:** עסקינן בהליך שנפתח בשנת 2013 ועל כן אין חיוב באגרה בעת סיום ההליך.

סוף דבר

36. לאור כל האמור, הריני מאשרת את הסדר הפשרה, על תיקוניו, כמפורט לעיל. הגמול ושכה"ט ישולמו כמפורט לעיל.

37. בתוך 14 יום מהיום יפרסמו הצדדים, על חשבון הבנקים, הודעה בדבר אישור הסדר פשרה בהתאם לסעיף 25(א)(4) לחוק.

38. הצדדים ימציאו העתק מההודעה לציבור ליועץ המשפטי לממשלה בהתאם להוראות תקנה 16 לתקנות תובענות ייצוגיות, תש"ע-2010.

הצדדים ימציאו עותק מפסק דין זה, בצירוף הסדרי הפשרה וההודעה לציבור למנהל בתי המשפט, לטובת רישומם בפנקס התובעות הייצוגיות, בהתאם להוראות סעיפים 19(ב) ו-25(ז) לחוק. כמו כן, יומצא עותק לקרן לפי סעיף 27א לחוק.

39. עד לא יאוחר מיום 15.9.27 ישלחו הצדדים הודעה על השלמת ביצוע ההסדר, בצירוף דו"ח המפקח. בכפוף לאישור בית המשפט על השלמת ביצוע ההתחייבויות הבנקים יאושר התשלום השני של שכה"ט.

תז"פ ליום 15.9.27 לקבלת הודעת הצדדים.

ניתן היום, כ"א תמוז תשפ"ו, 06 יולי 2026, בהעדר הצדדים.

[בעניין עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו – הקש כאן](#)

נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה

תצ (ת"א) 11593-10-13 המועצה הישראלית לצרכנות (החליפה את איילה מלכה מימון ז"ל) נ' בנק לאומי לישראל בע"מ

www.nevo.co.il
